

=====

מסע ישראלי

שינויים בעמדות ותפיסות ערכיות

היבטים חינוכיים חווייתיים וארגוניים

ממצאים מרכזיים דוח מסכם 2009-2014

=====

מטרות ההערכה

לבחון את מידת השינוי בעמדות ותפיסות ערכיות בעקבות המסע בתחומים:

זרות יהודית

מדינת ישראל

עם ישראל וארץ ישראל

קהילה וחברה

קבלת תמונת מצב מהימנה לגבי איכות, חוויה ושביעות רצון מהמסע בתחומים:

הדרכה ומדריך [עניין, ארגון, יחס והוליסטי]

תנאים פיזיים

ניהול וארגון

דינמיקה חברתית

קבלת תמונת מצב מהימנה לגבי המשמעות, החשיבות והתרומה של הפעילויות ומעגלי הזהות.

תפוקות ורציונל

תפוקות

- בניית כליי הערכה לשימוש באופן רוטיני להערכת מסעות בתחומים שצוינו.
- דוחות כמותיים ומילוליים ברמת המדריך הכולל תמונת מצב מהימנה לגבי המדריך וההדרכה עם המלצות לשינוי ושיפור.
- דוחות / מצגות כמותיים ומילוליים ברמה מערכתית הכוללים תמונת מצב מהימנה, תומכי החלטה וסדרי עדיפויות

רציונל מתודולוגי

- מדידה של העמדות והתפיסות ערכיות בתחומים הרלוונטיים [תחומי ליבה] לפני המסע ואחרי המסע תאפשר לבחון את עוצמת ומשך השינויים שחלו בעמדות בתפיסות הערכיות בעקבות המסע.
- על מנת לקבל תמונה ברזולוציה מעמיקה יותר והתייחסות לדברים שאינם ניתנים לכימות ו/או שלא הוגדרו מראש במסגרת התחומים והשאלות, שולבו ראיונות מובנים עם תלמידים ובעלי תפקידים.

דגימה [2014 – 2019]

עמדות ותפיסות ערכיות [לפני ואחרי]

העברה [לפני מסע] בקרב $N = 3266$ תלמידים מ 28 בתי ספר והעברה [אחרי מסע] $N = 3055$ תלמידים מ 31 בתי ספר.

הערכת מסע

סה"כ התקבלו $N = 15167$ מלמעלה מ 100 בתי ספר שונים שהשתתפו במסע, כיתות י"א וי"ב. כמחציתם בנים [48%]. 53% מהמשתתפים הגדירו את עצמם חילונים, 38% - מסורתיים, 7% - דתיים. נוספים היו מדתות אחרות וחסרי דת.

ראיונות

ראיונות בוצעו בקרב 10 בעלי תפקידים [מורים, רכזים ומנהלים], 21 תלמידים שעברו מסע במהלך שנה זו ו 6 תלמידים שעברו מסע לפני שנה.

=====

שינויים בעמדות ותפיסות ערכיות

ממצאים

=====

חברה וקהילה

ממצאים בולטים

✓ שינוי חיובי משמעותי ומובהק נמצא בכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות [תחום] חברה וקהילה, הכרה ושיתוף פעולה בין אנשים בקהילה, הכרה ושייכות שלי לקהילה ולסביבה בה אני חי, גאווה להיות חלק מהקהילה, להיות פעיל ומעורב חברתית, לתרום ולהתנדב בקהילה בנושאים חברתיים, ואמונה ביכולת לפעול ולשנות למען הקהילה.

✓ לאחר המסע התלמידים ייחסו חשיבות רבה עד רבה מאוד לכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות חברה וקהילה; הכרה בין אנשים בקהילה (86%), שיתוף פעולה למען הכלל (93%), שייכות לקהילה ולמסגרת חברתית (88%), אכפתיות מהקהילה ומהסביבה בה אני חי (93%), גאווה להיות חלק מהקהילה (87%), להיות פעיל ומעורב חברתית (81%), לתרום ולהתנדב בקהילה בנושאים חברתיים (80%), יכולת לפעול ולשנות למען הקהילה (79%).

עם ישראל וארץ ישראל

ממצאים בולטים

- ✓ שינוי חיובי משמעותי ומובהק נמצא בכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות [תחום] עם ישראל וארץ ישראל; רצון להכיר את ההיסטוריה של עם ישראל ותולדות הציונות, חיבור לנופים ולטבע של הארץ, חיבור וזיקה לתנ"ך והכרה בחשיבותו כבסיס לשורשינו ההיסטוריים והתרבותיים, רצון לדעת ולהנציח את שארע בשואה וחיבור ליהודי התפוצות.
- ✓ לאחר המסע התלמידים ייחסו חשיבות רבה עד רבה מאוד לכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות עם ישראל וארץ ישראל.
- ✓ בולט במיוחד השינוי לחיוב בפריטים המתייחסים לחיבור לנופים ולטבע של ארץ ישראל, לחיבור וזיקה לתנ"ך והכרה בחשיבותו כבסיס לשורשינו ההיסטוריים בארץ ישראל.

המדינה

ממצאים בולטים

✓ שינוי חיובי משמעותי ומובהק נמצא בכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות [תחום] המדינה, לבנות את חיי בארץ, לשרת שירות משמעותי, שייכות ואחריות כלפי המדינה, גאווה להיות ישראלי ובפריטים המסכמים, אהבה למדינה וחיבור ושייכות למדינה.

✓ לאחר המסע נמצאה חשיבות רבה עד רבה מאוד לכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות המדינה; לבנות את חיי בארץ (84%), לשרת שירות משמעותי (94%), שייכות (91%) ואחריות כלפי המדינה (84%), גאווה להיות ישראלי (92%) ובפריטים המסכמים, אהבה למדינה (91%) וחיבור ושייכות למדינה (90%).

! הממצאים בולטים מאוד לחיוב, בפרט לאור הערכים הגבוהים יחסית שהתקבלו טרם המסע. כלומר, גם בקרב תלמידים שבאו עם ערכים ותפיסות חיוביות ומגובשות ביחס למדינה, המסע תרם באופן חיובי ומשמעותי לגיבוש הזהות והחיבור עם המדינה.

זהות יהודית

ממצאים בולטים

✓ שינוי חיובי משמעותי ומובהק נמצא בכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות [תחום] יהדות, רצון להכיר וללמוד יותר על התרבות והמסורת היהודית, חיבור ושייכות לכותל, זהות יהודית מגובשת, רלוונטיות רבה יותר של היהדות לחיי ובפריטים המסכמים גאווה להיות יהודי וחיבור ושייכות ליהדות.

✓ לאחר המסע נמצאה חשיבות רבה עד רבה מאוד לכל הפריטים המייצגים את מעגל הזהות יהדות; רצון להכיר וללמוד יותר על התרבות והמסורת היהודית (75%), חיבור ושייכות לכותל (74%), זהות יהודית מגובשת וברורה (74%), רלוונטיות רבה יותר של היהדות לחיי (71%) ובפריטים המסכמים גאווה להיות יהודי (90%) וחיבור ושייכות ליהדות (81%).

=====

הערכת המסע, שביעות רצון איכות ותרומה ממצאים

=====

הדרכה ומדריך – ממצאים בולטים

- ✓ שביעות רצון רבה מאוד מהמדריך, 96% הביעו שביעות רצון רבה ומעלה מהמדריך.
- ✓ שביעות רצון רבה מאוד מההדרכה ככלל, 95% הביעו שביעות רצון רבה ומעלה מההדרכה.
- ✓ שביעות רצון רבה בכל הפריטים המייצגים את תחום העניין והעשרה. ניכר כי ההדרכות היו מעניינות תרמו והעשירו את הידע.
- ✓ שביעות רצון רבה עד רבה מאוד בכל הפריטים המייצגים את תחום הארגון והידע. ניכר כי המדריכים באים מוכנים היטב, בקיאים בתכנים הרלוונטיים, מכירים היטב את המסלולים, משתמשים באמצעי המחשה ודוגמאות ומעבירים את הפעילויות וההדרכות בצורה מאורגנת ובהירה.
- ✓ שביעות רצון רבה מאוד בכל הפריטים המייצגים את תחום היחס. ניכר כי המדריכים היו זמינים וקשובים בצורה יוצאת דופן לתלמידים, הן במסגרת הקבוצתית והן ברמה האישית.
- ! הפריטים המתייחסים ליחס של המדריך, יחס, זמינות, הנהגה ואווירה נמצאו קשורים באופן החזק ביותר לשביעות הרצון הכללית מהמדריך.
- ! מהניתוחים הסטטיסטיים וניתוחי התוכן עולה כי בבסיס ההצלחה של המסע, מבחינת החוויה של התלמידים המשתתפים, הוא היחס של המדריך וביכולת להגיע לכל אחד ואחת.

ניהול וארגון – ממצאים בולטים

- ✓ שביעות רצון רבה מהארגון וההתנהלות במסע, 88% הביעו שביעות רצון רבה ומעלה מהניהול והארגון ככלל.
- ✓ שביעות הרצון רבה בכל הפריטים המייצגים את תחום הניהול והארגון למעט הפריט המתייחס למפגשי ההכנה בביה"ס.

תנאים פיזיים – ממצאים בולטים

- ✓ שביעות רצון רבה מהתנאים הפיזיים. כ- 19% מביעים שביעות רצון בינונית ומטה מהתנאים הפיזיים – יחד עם זאת בקונטקסט של מסע אתגרי המספרים מיצגים מציאות אופטימאלית.
- ✓ בשביעות הרצון רבה מתנאי הלינה באכסניות, כמות האוכל ותנאי התחבורה והאוטובוסים.
- ✓ לאורך השנים ניכרת עליה בשביעות הרצון מהתנאים הפיזיים ככלל ומהאכסניות, האוכל והתחבורה בפרט [בהתבסס על הדוחות השנתיים].

אווירה (דינמיקה) חברתית

ממצאים בולטים

- ✓ שביעות רצון רבה מאוד מהאווירה החברתית במסע, 95% הביעו שביעות רצון רבה ומעלה מהאווירה החברתית במסע.
- ✓ רוב רובם של התלמידים ציינו כי המסע חיזק במידה רבה או רבה מאוד את הקשר שלהם עם חברים אחרים (93%) ואת הגיבוש החברתי (94%).
- ✓ רוב רובם של התלמידים הרגישו בנוח ליטול חלק פעיל בדיונים (90%) ולחלוק רגשות וחוויות עם חברי הקבוצה (86%).

הערכת מסע, שביעות רצון, איכות ותרומה – מבט על

על בסיס הפריטים המסכמים בכל תחום, מדריך, הדרכה, אווירה חברתית, ארגון וניהול ותנאים פיזיים

